

Гусар О.А., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

Приймаченко Д.Д.,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

ІНДИКАТОРИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Одним із аспектів визначення стратегічних напрямів розвитку інформаційного суспільства виступає вивчення та визначення індикаторів розвитку інформаційного суспільства. Передумовою для практичного дослідження розвитку інформаційного суспільства став Всесвітній саміт з питань інформаційного суспільства (WSIS) для реалізації забезпечення ІКТ-статистики і розробки ефективної методології вимірювання розвитку інформаційного суспільства, що відбувся в Женеві в 2003 р. та в Тунісі в 2005 р.

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2012 р. №1134 «Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства» затверджено перелік індикаторів розвитку інформаційного суспільства, як приклад можна привести: кількість Інтернет-користувачів у розрахунку на 100 осіб, рівень обчислювальної потужності інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, рівень якості ліній фіксованого зв'язку, потенційний попит на товари, роботи і послуги у сфері інформаційних технологій, рівень дотримання авторських прав на програмне забезпечення, ефективність законодавства, що регулює діяльність у сфері інформаційних технологій, рівень розвитку електронного урядування, рівень застосування інформаційних технологій органами виконавчої влади для проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, рівень інформаційної безпеки [1].

Наказом МОН від 06 вересня 2013 р. №1271, зареєстрованим в Мін'юсті 26 вересня 2013 р. за №1664/24196, затверджено Методику формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства, яка визначає механізм розрахунку індикаторів розвитку інформаційного суспільства та необхідні для розрахунку дані та алгоритми [2]. Затверджена методика формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства складається з 31-го індикатора, який оцінюється за якісною та кількісно шкалою, коли в міжнародних методиках використовується понад 100 індикаторів. Зазначена система знаходиться в дослідній експлуатації та базується на оцінці поточного стану української інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури та її проникнення в життєдіяльність суспільства, бізнесу та управління, впливу інформаційних

технологій на технологічний розвиток країни та її безпеку.

Використання великої кількості базових індикаторів при моделюванні оцінки розвитку інформаційного суспільства дає змогу оцінити вплив кожного фактора, проаналізувати критичні значення та звернути більшу увагу на ті позиції, які тягнуть Україну назад. Для проведення аналізу ми скористаємося 4 основними індексами, які відображають стан розвитку інформаційного суспільства, станом на 2016 р. по даним Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації а саме:

1. NRI - Індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index, NRI). У рейтингу країн світу за індексом мережевої готовності Україна відстала від країни-лідера Сінгапур на (2,0), тому зайняла 71 позицію.

2. EGDI - Індекс розвитку електронного уряду (E-Government Development Index, EGDI). Україна в рейтингу країн за індексом розвитку електронного уряду (0,443) і займає 87 позицію. При цьому, Південна Корея посідає перше місце (0,9462), Франція на четвертому місці (0,8938). Всі країни, охоплені даним дослідженням, ранжуються в рейтингу на основі зваженого індексу оцінок за трьома основними складовими: 1) ступінь охоплення і якість Інтернет – послуг; 2) рівень розвитку ІКТ-інфраструктури; 3) людський капітал.

3. EPI - Індекс електронної участі (E-Participation index, EPI) це глобальне дослідження і супроводжуючий його рейтинг країн світу за показником рівня розвитку інновацій. Індекс являє собою співвідношення витрат і ефекту, що дозволяє об'єктивно оцінити ефективність зусиль з розвитку інновацій в тій чи іншій країні. У рейтингу по глобальному інноваційному індексі (The Global Innovation Index) Україна - на 28,5 (63 позиція). Перше місце посіла Швейцарія (індекс - 64,8).

4. IDI - Індекс розвитку ІКТ (ICT Development Index, IDI). У рейтингу з розвитку ІКТ (ICT Development Index) Україна має індекс – 3,71 (79 позиція). Це комбінований показник, що характеризує досягнення країн світу з точки зору розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Для розрахунку Індексу використовується 11 показників, що характеризують проникнення фіксованого телефонного зв'язку, мобільного стільникового зв'язку, широкосмугового мобільного та фіксованого Інтернету; доступ до комп'ютерів і Інтернету домогосподарств; пропускну здатність міжнародних каналів доступу до Інтернету; рівень грамотності дорослого населення і залучення в освіту молоді.

З чотирьох рейтингів Україна показує досить низькі показники, що спричинено, в першу чергу, так званою «інформаційною нерівністю» в Україні між окремими регіонами, галузями економіки та різними верствами населення, повільним впровадженням нових методів навчання із застосуванням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Для розвитку інформаційного суспільства в Україні необхідно

докласти зусиль до зменшення цифрового розриву, створення та ухвалення необхідних законодавчих та нормативних актів для регулювання використання ІКТ, збільшення притоку інвестицій для автоматизації процесів, звернення уваги на комп'ютерну грамотність громадян та підготовки кваліфікованих кадрів у ІТ сфері. Вважаємо, що пріоритетними завданнями залишається удосконалення національної системи показників оцінки розвитку інформаційного суспільства; введення нових принципів розвитку інформаційного суспільства, з урахуванням формування моделей споживання і виробництва; визначення інституційного забезпечення координації діяльності державних органів з питань розвитку інформаційного суспільства; необхідність ефективної діяльності національної системи кібербезпеки.

Література

1. Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2012 **р.** №1134 // Урядовий кур'єр від 19.12.2012. – №234.
2. Методика формування індикаторів розвитку інформаційного суспільства: Наказ Міністерства освіти і науки України від 6 вересня 2013 **р.** №1271 // Офіційний вісник України від 11.10.2013. – №76. – С. 520.

УДК 342.95(043.2)

Гусар О. А., к.ю.н.,
Тимошук А. В., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ДЕТЕРМІНАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНО – ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Адміністративно-правові режими є своєрідною складовою і необхідною умовою життєдіяльності інформаційного суспільства, а їх забезпечення має розглядатися як невід'ємна частина управлінських функцій держави. Вони ґрунтуються на загальних принципах, методах та формах державного управління у сфері адміністративно-політичної діяльності, є одним з його основних чинників.

Інформаційний простір як продукт інформаційного суспільства, являє собою певну систему і мережу телекомунікацій, за допомогою, яких громадяни дізнаються про ведення певного адміністративно – правового режиму. Це є дуже важливим етапом і вимагає привернення до себе великого кола уваги, а також чіткої законодавчої регламентації. Необхідно зауважити, що від встановленого адміністративно - правового режиму залежить і правовий режим інформації. Так, баланс публічних інтересів у відкритості інформації, з одного боку, і прав суб'єктів на збереження